VIIKONVAIHDE

PASSIPAIKALLA

Heräsi koomasta

SDP:n rakettinousu gallupeissa on tehnyt hyvää vanhan valtapuolueen itsetunnolle. Tiistaina eduskunnan salissa terhensi aivan uudenlainen oppositio.

Vanhaisäntä **Eero Heinäluoma** (sd.) möyhensi lisäbudjettikeskustelussa hallitusta mielin määrin. Ex-ministeri **Pia Viitanen** (sd.) täydensi oivallisesti jokaisen **Heinäluoman** puheenvuoron hokemalla: Tämä on viisautta! Arrogantti valtiovarainministeri **Alexander Stubb** (kok.) ei vaivautunut juuri vastaamaan ja lähti pian pois.

Puoli vuotta oppositiota on johtanut vihreät. Tiistaina selvisi, miten avuton joukko vihreät ovat eduskunnassa, jos puheenjohtaja **Ville Niinistö** ja ryhmänjohtaja **Outi Alanko-Kahiluoto** ovat poissa.

Sosialidemokraatit olivat myös jakaneet vastuuta järkevästi. Asiaosaamiseltaan heiveröiset **Antti Lindtman** ja **Timo Harakka** keskittyivät illan pimeinä tunteina grillaamaan oikeusministeri **Jari Lindströmiä** (ps.) lex-Soinista.

Aina SAK:n spokesman

Eero Heinäluoma oli aikoinaan omimmillaan SAK:n työntekijänä, puheenjohtaja **Lauri Ihalaisen** (sd.) spokesmanina eli äänitorvena. Sama peli jatkuu eduskunnassa.

Timo Soini (ps.) osoitti kaksissa vaaleissa, että estoton populismi ja häikäilemätön puolitotuuksien viljely tuottaa tulosta.

Kovaa populismia on Heinäluoman/SAK:n tarjous pelastaa työllisyys työeläke- ja työttömyysturvamaksujen tilapäisellä alentamisella. Yhteiskuntasopimuksen sijaan ehdotettu 0,4 prosenttiyksikön alennus tarkoittaa, että yrityksessä pitää olla vähintään 250 työntekijää, ennen kuin se kattaa yhden lisätyöntekijän palkan.

> Takarivit tyhjenevät lähes välittömästi nimenhuudon jälkeen.

Samaa luokkaa on Heinäluoman koko syksyn tyrkyttämä väylämaksujen alennus yritysten talouden kohentajana. Väylämaksuista kertyy valtiolle 40 miljoonaa vuodessa. Sillä katetaan jäänmurtokustannuksia.

Herkkua aukiolosta

Kauppojen aukioloaikojen vapauttaminen tarjosi kokemattomillekin edustajille riskittömän tilaisuuden hioa sanan säilää. Kovin harva siihen tarttui.

Erityisesti hämmentää keskustan tulokkaiden välinpitämätön suhtautuminen työhönsä. Takarivit tyhjenevät lähes välittömästi nimenhuudon jälkeen. En tiedä, miksi he ovat suurella velalla parlamenttiin pyrkineet.

Vasemmistoliitto ja kristillisdemokraatit vastustivat sunnuntaiaukioloja kiihkeästi. Sosialidemokraatit haluavat edetä vähitellen.

Elinkeinoministeri **Olli Rehn** (kesk.) totesi, että nykyisessä laissa on jo 17 poikkeusta. Edes EU:n komissio ei kykenisi moista tilkkutäkkiä tekemään. **Sari Essayah** (kd.) myönsi, että silloin on tilanne jo paha.

Muutamat päästivät vauhtipyörän valloilleen. **Jari Myllykoski** (vas.) valitti, että luonnolliset tarpeet joudutaan tyydyttämään vartiointiliikkeiden avulla.

Hänet ylitti hetkeä myöhemmin Antti Lindtman vaatimalla, että hallitusohjelma pitää valmistella parlamentaarisesti.

Elää kuten opettaa

Viime vuoden verotiedoilla kiinnitti huomiota presidentti **Sauli Niinistön** lähes olematon verotettavan tulon määrä.

Tasavallan presidentin palkkio on tunnetusti verovapaata. Mutta Niinistölle kuuluisi monenlaista vanhuuseläkettä pitkän uran varrelta. Niitä hän ei siis nosta vaan elää kohtuullisesti, kuten opettaa.

Niinistö ei ole ensimmäinen lajissaan. Ei Mauno Koivistokaan presidenttinä nostanut muhkeaa eläkettään Suomen Pankista, vaikka ei asiasta meteliä pitänyt.

Poliitikkojen palkkoja kadehditaan kohtuuttomasti. Keskisuomalainen listasi maakuntansa 1 400 suurinta veronmaksajaa. Kansanedustajan tuloilla ei olla lähelläkään.

Jos presidentin palkkio olisi verollista, sen tulisi olla nimellisarvoltaan kaksinkertainen. Tuolloin tasavallan presidentti olisi Keski-Suomen kituliaan työttömyysmaakunnan verotilastossa suunnilleen sijalla 125.

PEKKA ALAROTU

MT 50 VUOTTA SITTEN – LA 6.11.

Viitosvasikat pääsivät mainostamaan rehuja 6.11.1965 ilmestyneessä MT:ssä.

Saimaan kanavatyö puolessa

Maisemat muuttuvat hyvää vauhtia Saimaan kanavan rakennustyömaalla. Noin 100 m leveänä, kaiken tieltään poistavana väylänä halkoo työmaa maastoa Lauritsalasta Juustilaan. Koko suluilla hallittavalla osalla, n. 42,5 km:llä, ovat työt nyt käynnissä. Monet maanviljelijät ovat joutuneet jättämään ikuiset hyvästit syntymäkodeilleen. Pihoilla, missä ennen lapset leikkivät, laitumilla, missä karja kulki, myllläävät nyt valtavat ja tehokkaat maansiirtokoneet. Vaikka viljelysmaita, metsiä ja toimeentulomahdollisuuksia on menetetty, ei mieliala paikkakunnalla tunnu kuitenkaan erityisen katkeralta. Ymmärretään, että näissä muutoksissa on paljon pakon sanelemaa. Korvausasioita on ehkä onnistuttu hoitamaan joustavammin kuin monissa muissa maanluovutusyhteyksissä. Viljelijäväestö on voinut osallistua kanavatöihin ja siten saada tilapäistä ansiota. Kanavan viralliseksi valmistumisajaksi on merkitty elokuun loppu v. 1968, mutta tarkoituksena on jouduttaa töitä niin paljon, että ne saadaan tehdyksi purjehduskauden 1968 alkuun mennessä.

MAIKKI KULMALA

Auton alle jääneet orava ja lintu yhdistyivät Leena Pukin käsissä liito-oravaksi.

”Jokaisen lihansyöjän pitäisi nylkeä eläin”

Route Couturen matka alkoi yliajetusta mäyrästä. Nyt taiteilija Leena Pukki täyttää tuulilasiin lentäneitä talitinttejä.

Mäyrä lojui moottoritien reunassa jossain Tampereen ja Helsingin välillä. Oli lojunut jo useamman päivän.

”Haju oli hirveä, mäyrä oli ehkä jo vähän käynyt. Jälkeenpäin tajusimme, että kannattaa poimia mukaan vain mahdollisimman tuoreita raatoja”, **Leena Pukki** sanoo.

Siitä on nyt kahdeksan vuotta, kun Pukki kolmen ystävänsä kanssa pysähtyi ensimmäisen kerran yliajetun eläimen kohdalla ja poimi sen kyytiinsä.

Nuoret taiteilijat olivat matkalla Tampereelta Helsinkiin taidenäyttelyyn, kun he panivat merkille tienposkessa lojuneiden raatojen määrän. Ajatus Haute Couturea imitoivasta ja turkisten tehotuotantoa kommentoivasta taideryhmästä oli hetkessä valmis.

Tampereelle palattuaan he hiipivät yöllä Pispalan nykytaiteen keskuksen tyhjillään olevaan autotalliin ja nylkivät taskulampun valossa ensimmäisen löytönsä. Oksetti.

Ruhon he hautasivat metsään.

Ohjeita oikeaoppiseen nylkemiseen he löysivät netistä ja alan kirjoista. Taitojaan jakoi myös Pukin edesmennyt isoisä, joka kuului metsästysseuraan.

”Nylkemiseen ei turru. Vaikeinta on aloittaminen: se, kun veitsen työntää eläimeen”, Pukki kuvailee.

Toiveena tarhauksen loppuminen

Pukki kaivaa helsinkiläisen työhuoneensa pöydän alta muovilaatikon, jonka reunojen läpi kuultaa karvaa. Hän nostaa päällimmäisen turkiksen ja silittää sen pintaa.

”Vaikka vastustan turkistarhausta, niin tuntuuhan tämä aivan ihanalta. Jotenkin oudolla tavalla ymmärrän, että jotkut himoitsevat turkiksia. Kokeile”, Pukki sanoo ja ojentaa kullanväristä turkista. Se on kettu.

Pukin mukaan se on Route Couturen löydöistä harvinaisin, kaunein ja ainut lajiaan.

”Supeja näkyy teiden varsilla kaikkein eniten.”

Ryhmän ensimmäinen näyttely oli tamperelaisgalleriassa, jonka näyteikkuna oli naamioitu turkisliikkeeksi. Yöllä ikkunaan ilmestyi teksti ”Murderers”.

Sen jälkeen teosten viesti on mennyt Pukin mielestä paremmin perille. Route Couturen taiteilijoita on tosin kritisoitu siitä, että he tekevät samaa kuin tarhaajatkin: hyödyntävät eläimiä.

”Onko se sitten sama asia, jos hyödyntää vain auton alle jääneitä yksilöitä?” Pukki kysyy.

Monessa Euroopan maassa turkistarhaussäädösten tiukentaminen on johtanut tuotannon merkittävään vähenemiseen, ja Pukki uskoo, että sama olisi mahdollista Suomessakin.

”Uskon, että tarhaajat voisivat työllistyä muutenkin.”

Turkisteollisuus ei saa Pukilta ymmärrystä, mutta hänen mielestään kritiikki lihantuotantoa kohtaan keskittyy liikaa tuottajien syyllistämiseen.

”Olen itsekin maalta kotoisin, ja suvussani on maanviljelijöitä. Ei ole tuottajien vika, että politiikka pakottaa kasvattamaan tilakokoa. Aiheesta pitäisi keskustella enemmän.”

”Nyt olisi tuore mäyrä peräkontissa”

Pukki jatkaa laatikon kaivelua. Esiin nousee hattu, jota koristaa suu auki oleva supi.

Turkisteollisuuden tuotteissa liika eläimellisyys on usein häivytetty, mutta Route Couturen asuissa eläimet ovat tunnistettavia. Pukki arvelee, että se on syy, miksi ne herättävät joissain kauhistusta.

”Innostuimme alun perin ideasta juuri siksi, että teoksemme ovat niin monimerkityksellisiä.”

Yksi supi ja mäyrä kiersivät juuri Yhdysvaltoja Steve'n' Seagullsin mukana, sillä yhtyeessä soittava Pukin veli ja tämän bändikaveri halusivat eläinpäähineet esiintymisasuikseen.

Muuten teokset eivät ole päätyneet käyttövaatteiksi, mutta esimerkiksi Linnan juhlissa Pukki näkisi yliajetusta eläimestä tehdyn iltapuvun mielellään.

Nylkemisessä avustaneen isoisän ja supihattua käyttävän veljen lisäksi Pukin muukin suku on osoittanut kiinnostusta projektiin.

Viitisen vuotta sitten metsästäjäsetä lahjoitti kolarissa kuolleen hirven taljan, josta ommeltiin mekko ja bikinit.

”Kerran yksi sukulainen soitti, että nyt olisi peräkontissa tuore, hyvännäköinen mäyrä”, Pukki naurahtaa.

Pikkulinnut katosivat pakastimesta

Enää Route Couturen taiteilijat eivät jarruta raatojen kohdalla, sillä materiaalia on varastossa paljon.

Ryhmän neljästä taiteilijasta mukana ovat Pukin lisäksi vielä Helsingissä asuvat **Karoliina Paappa** ja **Stina Riikonen**, mutta kaikki työskentelevät jatkuvasti myös muiden projektien parissa.

Viime aikoina Pukki on keskittynyt tekemään pikkueläinten raadoista hybrideteoksia joulukuussa avautuvaan näyttelyyn.

Työhuoneen pöydällä lepää työn alla oleva fasaani ja täytetty talitintti. Pikkulintuja oli enemmänkin, mutta Pukin harmiksi hänen poikaystävänsä heitti ne menemään.

”Olin Brasiliassa opiskelijavaihdossa, kun muistin, että jätin rasioihin ja pusseihin pakattuja raatoja pakastimeen. Pyysin poikaystävääni heittämään supikoiran pään ja jalan pois, mutta hän heitti vahingossa linnutkin.”

Yksi tekeillä olevista teoksista on orava, jolle Pukki on laittanut linnunsiivet. Muovikulhossa likoaa lumikon päänahka.

”Suolavedessä liottaminen tekee nahasta elastisen, jolloin se on helppo muotoilla muotin päälle”, Pukki selittää.

Route Couturen taiteilijat ovat välttyneet eläintaudeilta, mikä on Pukin mielestä pienimuotoinen ihme.

”Aloitimme projektin ehkä hieman liian vähäisellä tietämyksellä. Kerran aloimme pelätä vesikauhua, ja Karoliina soitti lääkärille. Lääkäri kuitenkin rauhoitteli, ettei sitä Suomessa ole.”

Ainoa riesa ovat olleet turkiskoit, jotka syövät karvaa ja sulkia.

”Eiväthän nämä ikuisia ole. Ajan myötä teokset alkavat lahota, mutta on tavallaan aika siistiä, että ne lopulta palautuvat luontoon.”

Parhaillaan Pukki ja Paappa suunnittelevat valokuvakirjaa, jossa esiteltäisiin koko kahdeksanvuotinen projekti. Siihen on tarkoitus päättää Route Couturen tie.

”Jokaisen lihaa syövän ihmisen pitäisi nylkeä eläin”, Pukki tuumii.

”Ehkä se saisi arvostamaan eläimiä enemmän.”

PIIA MATIKAINEN

JARKKO SIRKIÄ

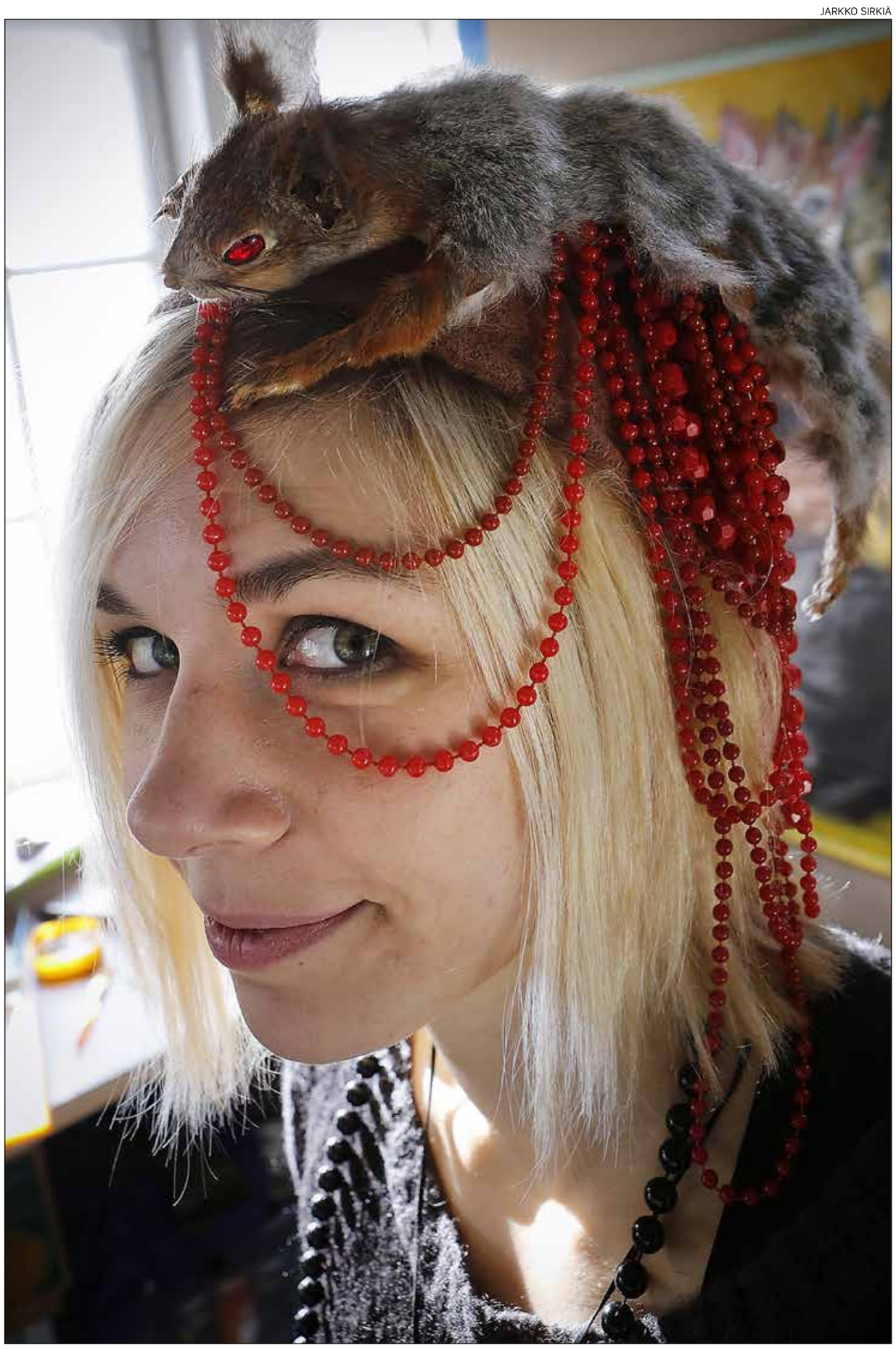

Leena Pukin päässä on Pilleriorava-niminen päähine. Route Couture tekee jätteen asemassa olevista eläimistä teoksia, jotka jäljittelevät luksustuotteiksi miellettyjä asusteita. Ryhmä imitoi Haute Couturea, jossa yhdistyvät huippumuoti ja taide.

Leena Pukki valmistelee parhaillaan pikkueläimistä teoksia näyttelyyn, joka avautuu joulukuussa helsinkiläisessä galleria Huudossa.

Täytetyn talitintin sulkien sutiminen oikeaan järjestykseen on pikkutarkkaa puuhaa.

ROUTE COUTURE

Taidetta raadoista

Taideryhmän perustivat vuonna 2007 kuvataiteilijat Leena Pukki, Karoliina Paappa ja Stina Riikonen sekä soitinrakentaja ja metalliartesaani Lari Lätti, joka ei työskentele enää projektissa.

Materiaaleina taiteilijat käyttävät yliajettujen eläinten turkkeja ja nahkoja, joista he ompelevat veistoksellisia asuja ja asusteita. Teokseen päätyvä eläin ei saa olla rauhoitettu, sillä niiden hyödyntäminen ei ole sallittua.

Tavoitteena on lähentää ihmisiä ja villieläimiä etäännyttämisen sijaan.

Teokset ovat olleet esillä useissa näyttelyissä muun muassa Tampereella, Helsingissä ja Jyväskylässä.

Helsinkiläisessä Galleria Huudossa joulukuussa avautuvassa näyttelyssä on esillä Route Couturen teoksia.